

Notat

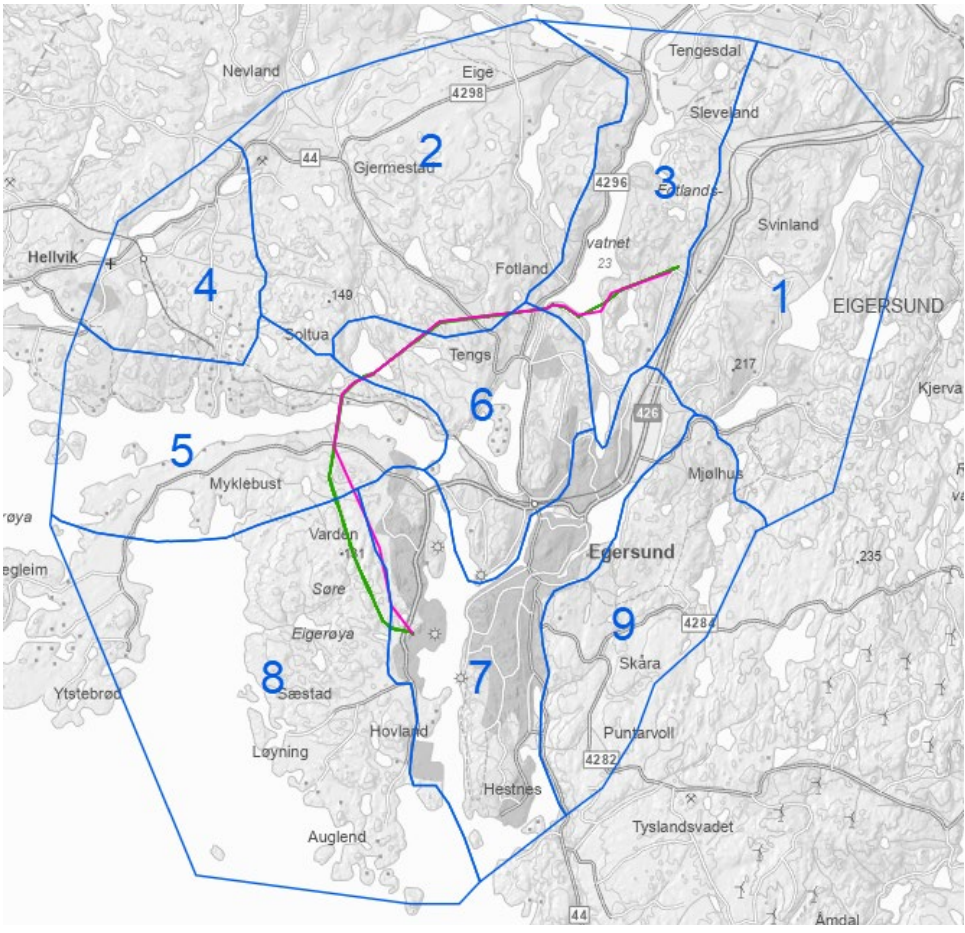
OPPDRAG	Strømforsyning Eigerøya, konsekvensutredning landskap	DOKUMENTKODE	10253470-LARK-NOT-001
EMNE	Tilleggsnotat justering av traséalternativ	TILGJENGELIGHET	Begrenset
OPPDRAGSGIVER	Denko AS	OPPDRAGSLEDER	Helle Svendsen solgård
KONTAKTPERSON	Hans Petter Dybing	UTARBEIDET AV	Amund Hareland
KOPI		ANSVARLIG ENHET	By- og samfunnsplanlegging, FE Sør

SAMMENDRAG

Ny 132 kV strømforsyning, på ca. 10 km mellom Kjelland transformatorstasjon og ny transformatorstasjon på Kaupanes, ble utredet for tema landskap i 2023 (Multiconsult AS, 2023). Tre alternativer ble utredet, der alternativene kun var ulike for kryssing av Nordra Sundet. Det er valgt å gå videre med løsning med luftspenn over sundet (alternativ 1), men etter innspill fra NVE skal det nå vurderes en variant av alternativ 1, hvor traséen er justert på to delstrekninger.

Dette tilleggsnotatet vurderer det nye forslaget og sammenligner med alternativ 1 fra utredningen i 2023. Notatet er ikke en selvstendig utredning, men en supplering til nevnte utredning, og bygger på kartlegginger, delområder med verdi, etc. derfra.

Av ni delområder er det konkludert med at fire av disse må vurderes på ny. Resterende fem delområder påvirkes lite eller ingenting av endringene i nytt forslag, og virkning/konsekvens vil derfor være uendret. Delområde 3, 5, 7 og 8 er vurdert på ny da disse påvirkes direkte av endringen.

01	29.01.25	Ferdig notat	Amund Hareland	Helle S. Solgård	Helle S. Solgård
REV.	DATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET AV	KONTROLLERT AV	GODKJENT AV

- Delområde 3 har «noe forringet» som samlet vurdering av påvirkning, og konsekvensen er «noe konsekvens». Både påvirkning og konsekvens av nytt forslag i delområde 3 er likt som for alternativ 1.
- Delområde 5 har «forringet» som samlet vurdering av påvirkning, og konsekvensen er «middels konsekvens». Både påvirkning og konsekvens av nytt forslag i delområde 5 er likt som for alternativ 1.
- Delområde 7 har «noe forringet» som samlet vurdering av påvirkning, og konsekvensen er «noe konsekvens». Både påvirkning og konsekvens av nytt forslag i delområde 3 er likt som for alternativ 1.
- Delområde 8 har «noe forringet» som samlet vurdering av påvirkning, og konsekvensen er «noe konsekvens». Nytt forslag har lavere samlet påvirkning enn alternativ 1 (flere påvirkningsfaktorer har lavere forringelse, særlig synlighet), og også konsekvensen er lavere.

I vurderingen av samlet konsekvens er nytt forslag gitt vurderingen «middels negativ konsekvens». Det er samme vurdering som for alternativ 1, men nytt alternativ rangeres over alternativ 1 på grunn av redusert konsekvens i delområde 8.

Under følger en forenklet versjon av tabell som viser samlet konsekvens og sammenligning av alternativene.

Delområder	Alt. 0	Alt 1 luftspenn	Alt 4 (Nytt forslag/Alt1)
Delområde 1	0	0	0
Delområde 2	0	-	-
Delområde 3	0	-	-
Delområde 4	0	0	0
Delområde 5	0	--	--
Delområde 6	0	--	--
Delområde 7	0	-	-
Delområde 8	0	--	-
Delområde 9	0	0	0
Samlet vurdering	Ubetydelig konsekvens	Middels negativ konsekvens	Middels negativ konsekvens
Rangering	1	3	2

1 Bakgrunn

Denko AS, tidligere Rogaland Industrinett AS, planlegger ny strømforsyning til Eigerøya. Omsøkt trasé går mellom Kjelland, og Kaupanes transformatorstasjoner. Høsten 2023 forelå det ett traséforslag på strekningene nord og sør for Nordra Sundet, men med tre alternative kryssinger av sundet.

Multiconsult utarbeidet konsekvensutredninger for tema landskap (Multiconsult AS, 2023).

Utredningene ble gjort etter Miljødirektoratets metode i håndbok M-1941 (Miljødirektoratet, 2023).

Dette arbeidet omtales i dette notatet videre som «hovedutredningen».

Etter innspill fra Noregs vassdrags- og energidirektorat (NVE) er det nå foreslått to justeringer av traseen som ble utredet i hovedutredningen:

- Flytte kryssing over Fotlandsvatnet noe mot øst og korte krysningsstrekning. Det vil gi mer avstand til fuglefredningsområdet på vannet.
- Ny trasé over Eigerøya som går lengre øst, i lavere terreng og nærmere bebyggelse. Dette gjøres for å redusere påvirkninger for INON-område (Inngrepsfrie naturområder) vest på øya.

Endringene omtales videre som «nytt forslag» og presenteres grundigere med kart i kapittel 2.

Dette notatet er en supplerer til hovedutredningen som vurderer nytt forslag. Notatet utarbeides ikke som en selvstendig konsekvensutredning, men bygger på arbeidet i hovedutredningen, og må derfor leses i sammenheng med beskrivelser og vurderinger der. Det gjelder bl.a. tiltaksbeskrivelse, kunnskapsgrunnlag, metode, inndeling og vurdering av delområder, etc.

Utredningen gjøres i tråd med håndbok M-1941 (Miljødirektoratet, 2023), og vil sammen med innholdet i hovedutredningen følge kravene til denne metodikken. Til slutt i notatet beskrives og omtales konsekvensen til nytt forslag, og det sammenlignes med alternativ fra 2023.

Det arbeides nå bare med luftledning over Nordra Sundet, og av alternativene i hovedutredningen er det derfor kun alternativ 1 som er relevant for sammenligning med nytt forslag. Av samme grunn etableres det også kun en variant av nytt forslag som også den krysser Nordra Sundet med luftledning. Alternativet som består av nytt forslag, og ellers følger traseen til alternativ 1, omtales videre som «alternativ 4».

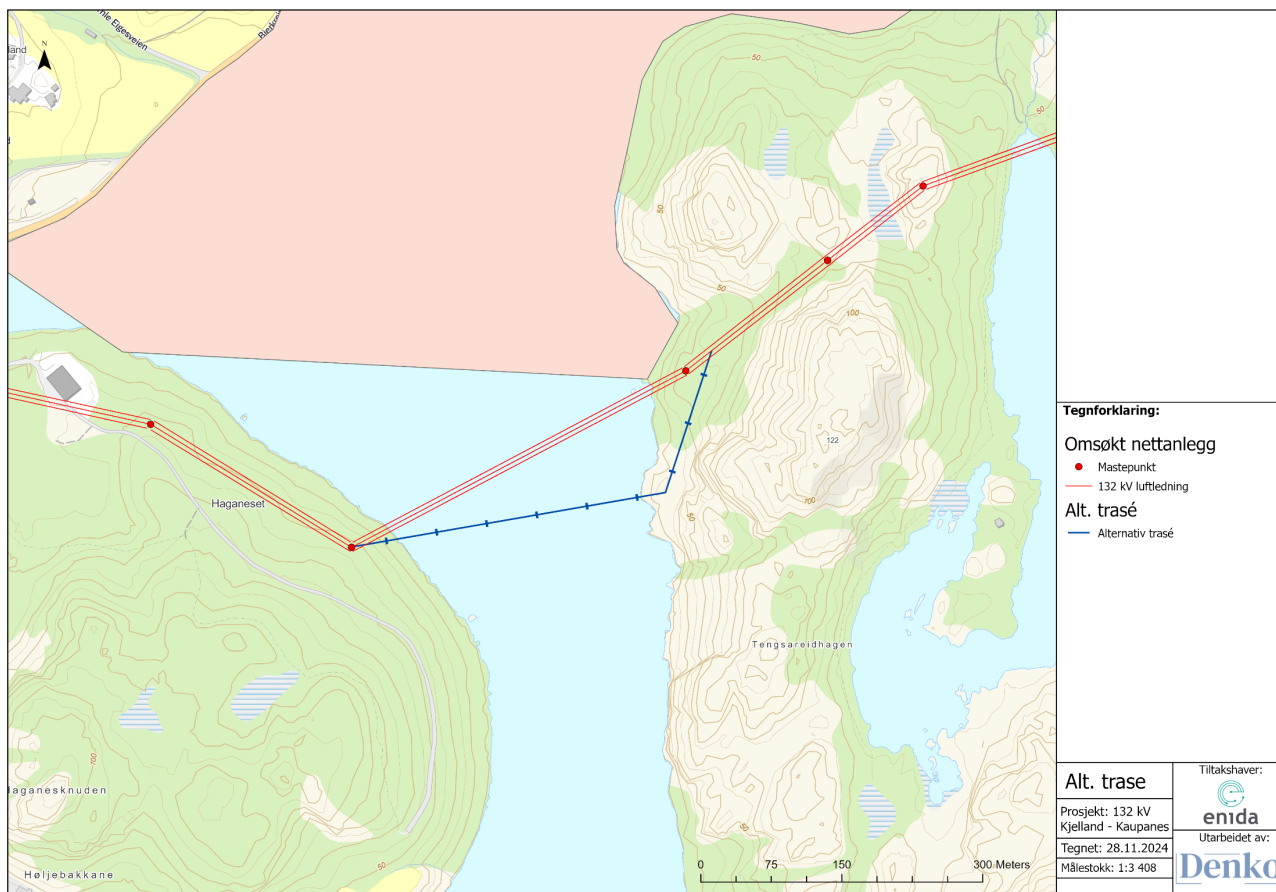
Samme modell som ble brukt i hovedutredningen for å lage synlighetsanalyser, samt hente ut kart og modellutsnitt, er også brukt på samme vis i dette notatet. Modellen er oppdatert med nytt traséforslag og ny synlighetsanalyse.

2 Endringer i nytt forslag

2.1 Fotlandsvatnet

Hele den nordlige delen av Fotlandsvatnet er vernet av et dyrefredningsområde (Fotlandsvatnet dyrefredningsområde). Fredningsområdet slutter rett nord for traséen i alternativ 1. Nytt forslag til trasé går litt lengre sørover langs land øst for vannet. Kryssingen over Fotlandsvatnet blir også litt lengre sør, og noe kortere på grunn av mer rett kryssing. Trasé for alternativ 1 og nytt forslag vises i kartet under. Her viser også fredningsområdet merket med rødt.

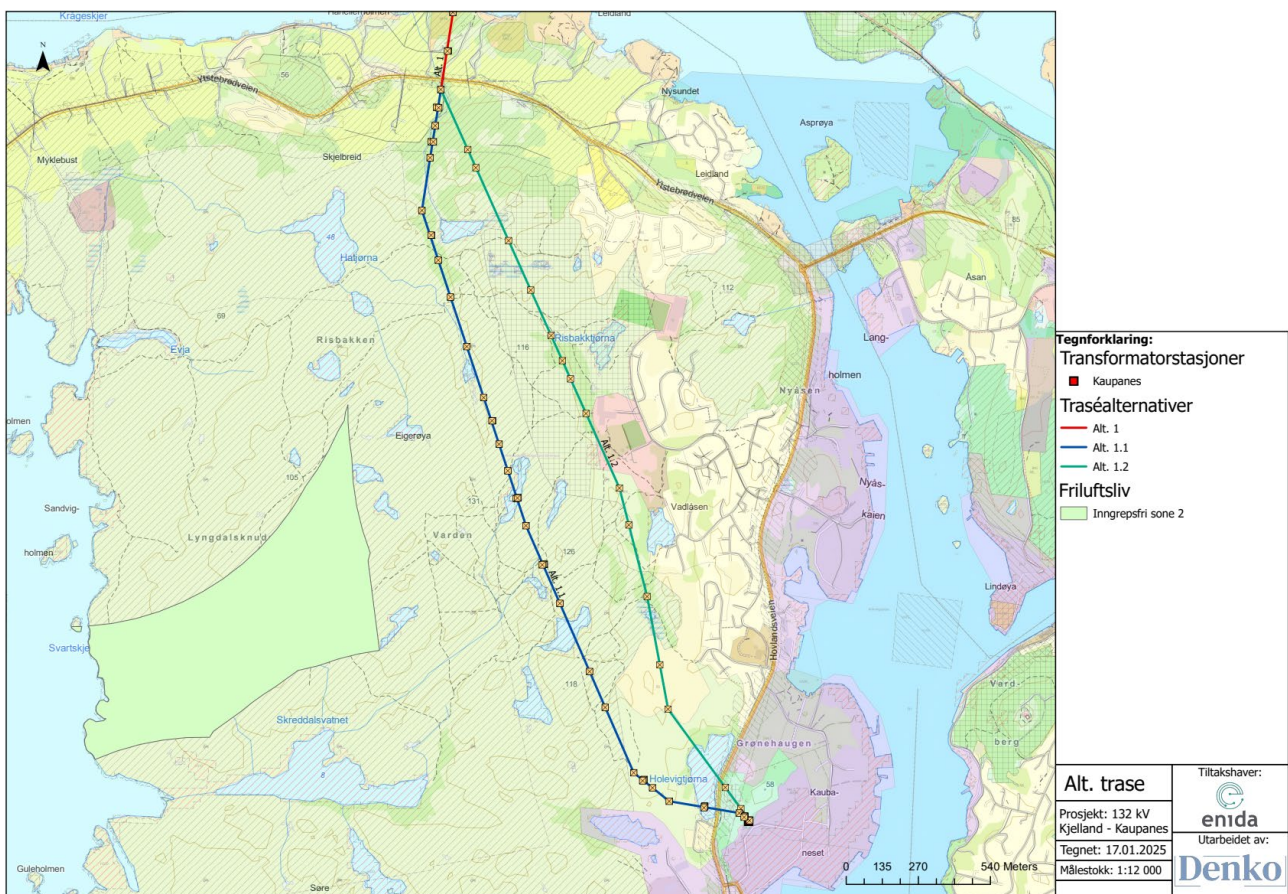
Figur 2-1 Kartet viser omsøkt og tidligere utredet traséalternativ (alternativ 1) med røde streker. Nytt forslag er vist med blå strek. Rød skravur viser deler av Fotlandsvatnet dyrefredningsområde. (Kilde: Denko AS)

2.2 Eigerøya

Omsøkt trasé over Eigerøya (alternativ 1) går midt gjennom et småkupert ås- og fjellandskap med fjellknauser og små vann i dalsøkk med hovedsakelig lav vegetasjon. Eksisterende infrastruktur ligger her i hovedsak på nordsiden og østsiden av området, mens vestsida i stor grad er uberørt av større naturinngrep. Det gjør at på vestsiden, ca. midt på øya, er det et område som er definert som inngrepsfri natur (INON). Miljødirektoratet overvåker slike urørte naturområder, fordi dette ofte er viktige områder for blant annet naturmangfold og friluftsliv. De definerer inngrepsfri natur som «områder som i luftlinje ligger én kilometer eller mer unna større naturinngrep, som for eksempel veg, jernbane, steinbrudd og energiutbygging.»

For å redusere påvirkningen av INON-område på Eigerøya så er det laget et nytt traséforslag som går lengre øst en alternativ 1. Nytt traséforslag går gjennomsnittlig også noe lavere i terrenget, slik at tiltakets synlighet reduseres for flere områder, og særlig mot vest.

Alternativ 1 fra hovedutredningen og nytt forslag over Eigerøya vises i kartet under. Her viser også INON-området med lysegrønn markering.

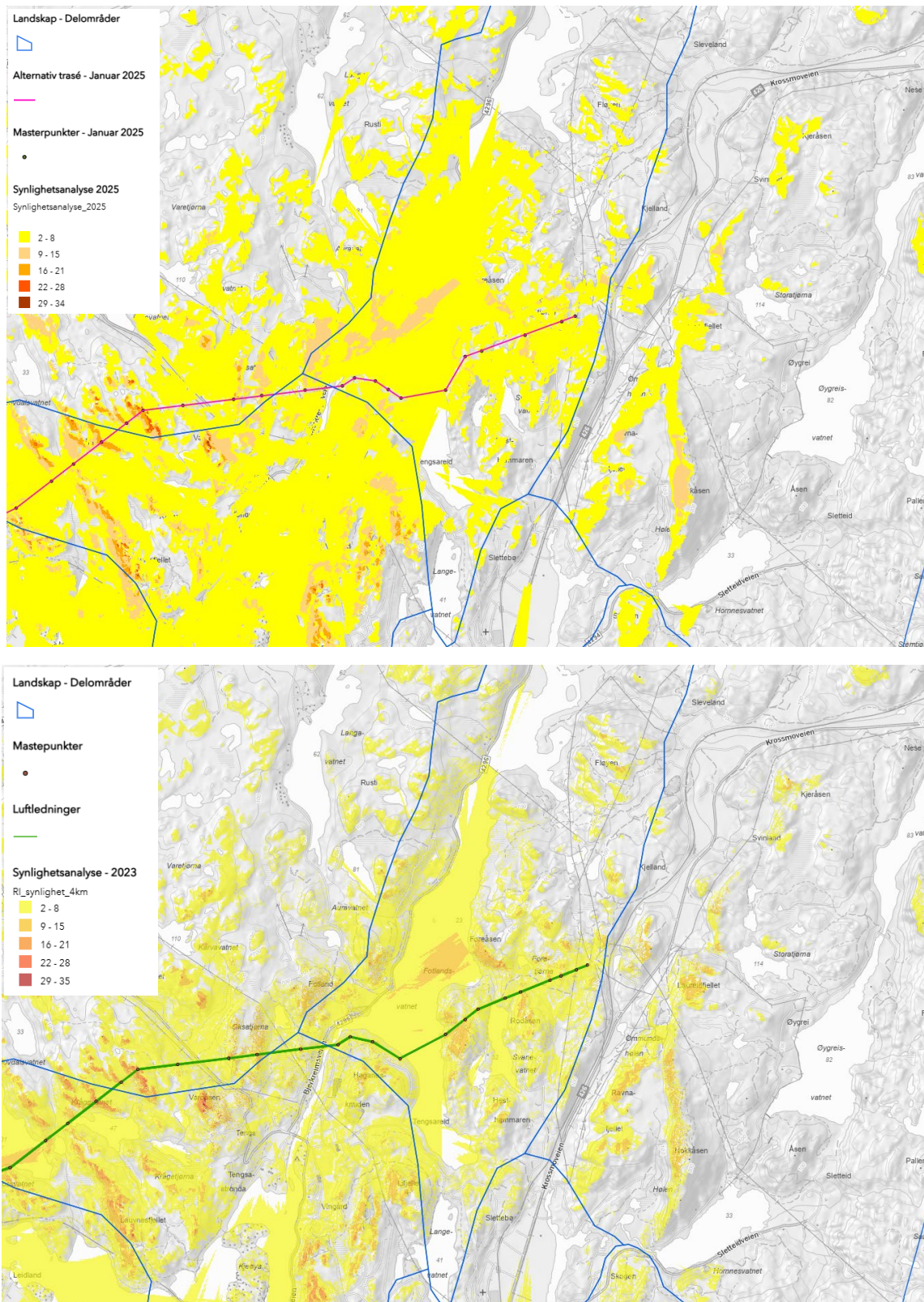
Figur 2-2 Kartet viser omsøkt trasé fra hovedutredningen (alternativ 1) med blå strek. Nytt forslag er vist med grønn strek. (Kilde: Denko AS)

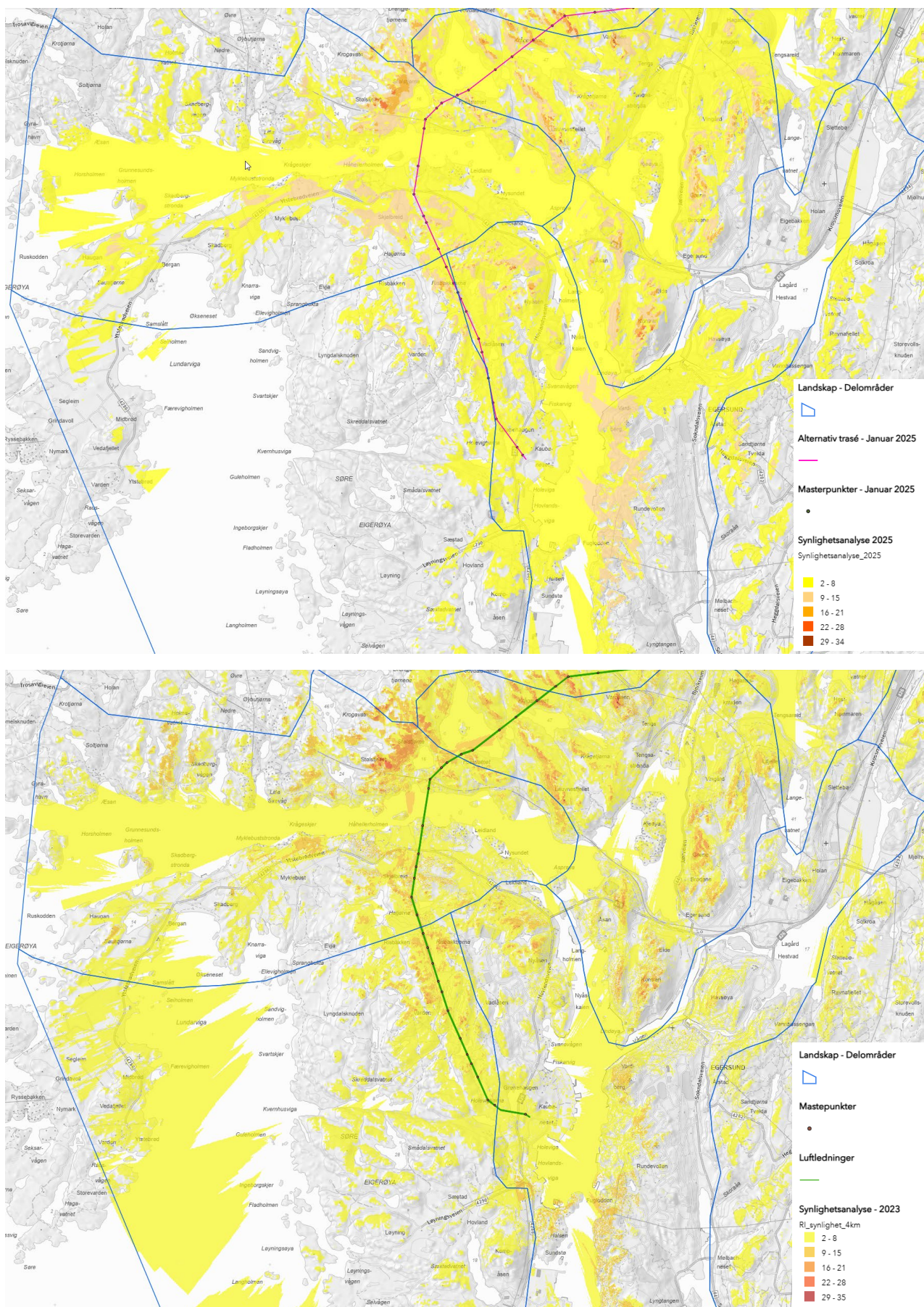
3 Områder som vurderes på ny

3.1 Synlighetskart

Her vises synlighetskart for nytt alternativ, og tilsvarende for alternativ 1 (utredet i 2023).

Figur 3-1 Synlighetsanalyse av området rundt Fotlandsvatnet. Øverste kart viser nytt forslag, og nederste kart viser tidligere utredet trasé (alternativ 1).

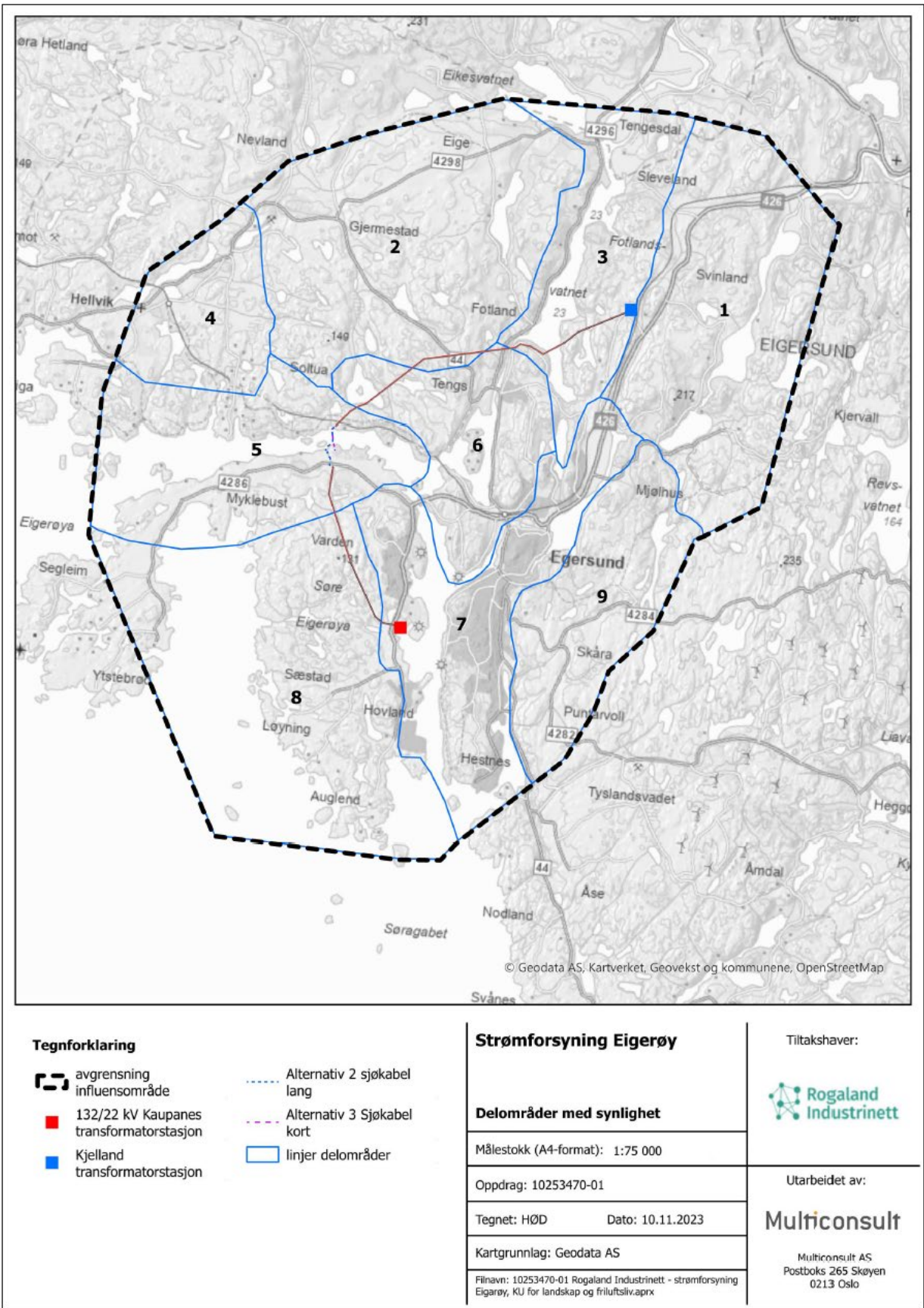

Figur 3-2 Synlighetsanalyse av området på Sørre Eigerøya. Øverste kart viser nytt forslag, og nederste kart viser tidligere utredet trasé (alternativ 1).

3.2 Hvordan påvirkes delområdene?

Kartet under er hentet fra hovedutredningen og viser delområdene som er brukt. Her vises ikke nytt traséforslag, kun de alternativene som ble utredet i hovedutredningen.

Innledningsvis gjøres en vurdering av hvordan nytt forslag påvirker hvert av delområdene:

- Delområder 3, 5, 7 og 8 påvirkes direkte av nytt forslag, med endring av traséen i området. For disse delområdene vurderes påvirkning og konsekvens på ny i dette notatet.
- Det vil være mulig å se endringen av nytt forslag også fra deler av resterende delområder (1, 2, 4, 6, 9). Sett fra disse områdene medfører endringene kun mindre visuelle justeringer, og både nytt forslag og alternativ 1 vil være synlig i omtrent samme omfang og avstand. Den visuelle påvirkningen vurderes å være tilnærmet uendret for disse delområdene. Det gjøres derfor ikke en ny grundig gjennomgang av disse, men vurderingene av påvirkning og konsekvens fra hovedutredningen legges til grunn. Under gjennomgås hvert av disse delområdene med en kort beskrivelse:
 - Fra delområde 1 vil det kun være mulig å se endringene ved Fotlandsvatnet fra svært få, høytliggende steder. På samme måte kan det være mulig å se deler av nytt forslag på Eigerøya, også her kun fra enkelt høytliggende områder, og på lang avstand. Fra begge disse stedene vurderes nytt forslag og alternativ 1 å ha tilnærmet lik synlighet og likt visuelt omfang. Delområdet er i hovedutredningen gitt «middels verdi» og påvirkningen av alternativ 1 er vurdert til «ubetydelig endring». Nytt forslag vurderes å få samme påvirkning for delområde 1.
 - Fra delområde 2 vil det kun være mulig å se endringene fra nytt forslag over Fotlandsvatnet fra de nærmeste åsene rett vest for vatnet (som Dyråsen og Gudlåsen). Den nordligste del av nytt forslag over Eigerøya vil være synlig fra noen områder nordvest for Fossevatnet, samt fra områder ved Varafjellet/Koppatårnet. Endringene vurderes å være ubetydelig for tiltakets påvirkning i delområdet. Om noe vil nytt forslag ligge litt lavere i terrenget og dermed være marginalt mindre iøynefallende. Delområdet er i hovedutredningen gitt «middels verdi» og alternativ 1 er vurdert å gi «noe forringelse». Avstanden og synligheten av endringene gjør at nytt forslag vurderes å gi samme påvirkning for delområde 2.

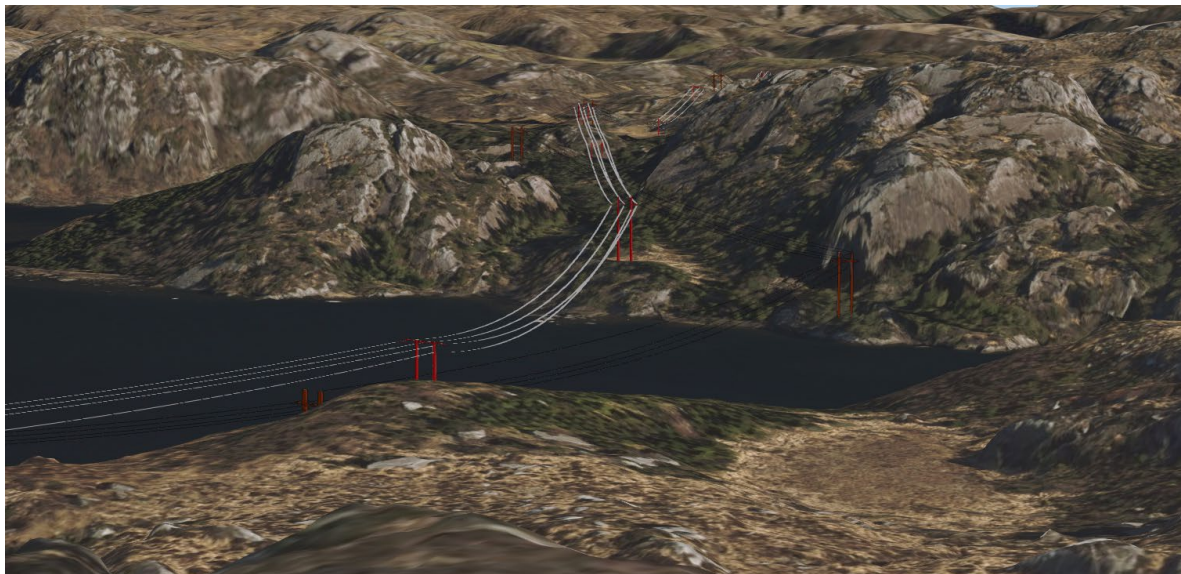

Figur 3-3 Modellutsnittet viser både nytt forslag og tidligere utredet alternativ over Fotlandsvatnet. Sett fra høydepunkt i delområde 2, rett vest for vannet.

- Delområde 4 ligger ytterst i influensområdet. Bare enkelte steder i delområdet er det sikt til foreslått kraftledning. Herfra vil det teoretisk være mulig å se noe av endringene nytt forslag utgjør sammenlignet med alternativ 1, men uten at det gir betydning for påvirkningen. Delområdet er i hovedutredningen gitt «middels verdi», og tiltaket i alternativ 1 vurdert å gi «ubetydelig endring». Nytt forslag vil være marginalt mindre synlig, med en trasé som ligger

lavere i terrenget og lengre øst. Nytt forslag vurderes å ikke utgjøre noen endringer fra vurderingene av alternativ 1 i delområde 4.

- Delområde 6 ligger nær endringen nytt forslag utgjør ved Fotlandsvatnet. Deler av endringene over Eigerøya er også synlig fra områder nord for Nordra Sundet, særlig Lauvnesfjellet. Delområdet er gitt «middels verdi» i hovedutredningen, og samlet vurdering av tiltakets påvirkning er «forringet». Det er særlig nærvirkningene fra deler av tiltaket, som ikke påvirkes av nytt forslag, som er årsak til påvirkningen beskrevet for alternativ 1. Nytt forslag vil kun marginalt skille seg fra alternativ 1, og da med justeringer som gir litt lavere synlighet for fjernvirkning på grunn av trasé som ligger lavere i terreng. Nytt forslag vurderes å gi ubetydelig endring av påvirkningen som for alternativ 1 i delområde 6.

Figur 3-4 Modellutsnittet viser tidligere utredet alternativ (venstre) og nytt forslag (høyre) over Fotlandsvatnet. Sett fra høydepunkt på Haganeset i delområde 6.

- Delområde 9 ligger ytterst i influensområdet, og stort sett mer enn 4 km fra tiltaket. Delområdet er i hovedutredningen gitt «middels verdi», og påvirkningen er satt til «ubetydelig endring». I hovedutredningen omtales mastene på Eigerøya som et elementene som vil være synlig i silhuett, men der avstand, omfang og omgivelsene ellers gjør at den negative virkningen er så lav. Nytt forslag vil trekke mye av traséen over øya lavere i terrenget, slik at den i mindre grad vil stå i silhuett mot horisonten. Tiltaket i alternativ 1 er allerede vurdert å ha «ubetydelig endring», og nytt forslag vil ikke påvirke dette.

4 Vurdering av påvirkning og konsekvens for nytt alternativ

4.1 Påvirkning og konsekvens for direkte påvirkede delområder

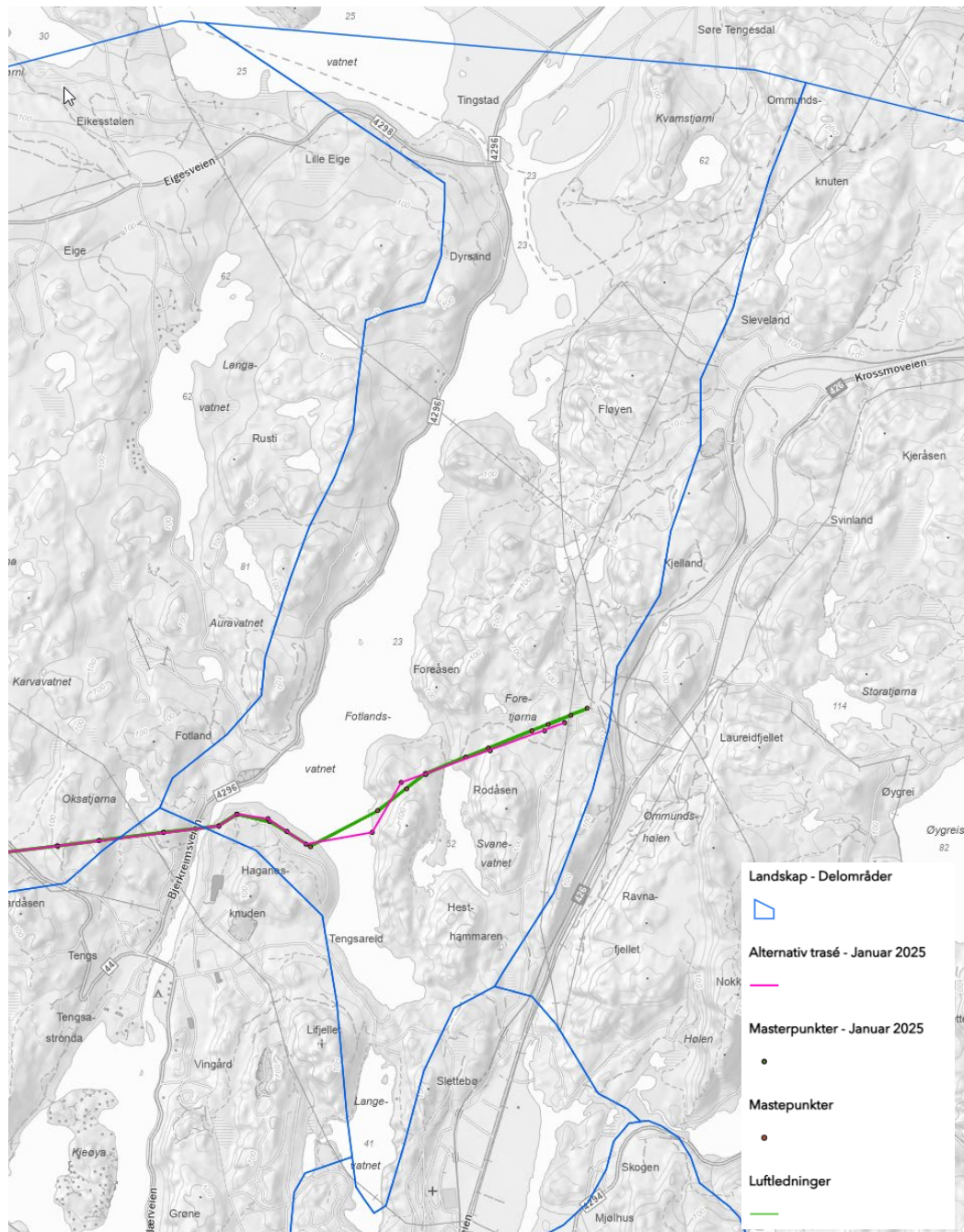
Under gjennomgå de fire delområdene som direkte påvirkes av endringene i nytt forslag. For hvert delområde gis først en kort oppsummering av verdivurdering fra hovedutredningen. Deretter vises tabell med vurdering av påvirkning, med kommentar knyttet til hvordan nytt forslag skiller seg fra alternativ 1.

4.1.1 Delområde 3 - Fotlandsvatnet og Svanevatnet

Hele endringen i nytt forslag over Fotlandsvatnet er innenfor dette delområdet. Tiltakets teoretiske synlighet gjør at delområdet strekker seg langt bort fra tiltaket. Endringen i nytt forslag er i åpent

område på Fotlandsvatnet, og vil ha teoretisk synlighet på lang avstand. Begge traséalternativene ligger med kort avstand og i samme landskapsrom, så fjernvirkningene endres minimalt.

Figur 4-1 Delområde 3 ligger midt i kartet og er definert med blå linje. Trasé for tidligere utredet alternativ er vist med grønn linje, mens trasé for nytt forslag er vist med rosa linje.

Sammendrag av verdivurdering fra hovedutredningen

Beskrivelse av delområde, og detaljert vurdering av verdi kan leses i hovedutredning. Området er gitt middels verdi.

Verdivurderingen er basert på følgende vurdering av verdikriterier:

Verdikriterier	Verdi
Inngrepsgrad	Noe
Naturvariasjon	Middels
Distinkte elementer	Middels
Mangfold	Noe
Særpreg	Middels
Sammenhenger	Middels
Tilhørighet/identitet	Middels
Visuell karakter	Middels

Landskapskarakteren er beskrevet slik: Et viktig karaktertrekk ved delområdet er de overordnede landskapsrommene som dannes rundt innsjøene Fotlandsvatnet og Svanesjøen. Som tydelige gulv i definerte landskapsrom står de i kontrast til de mange mindre rommene hvor utsynet er begrenset grunnet lokale terrengvariasjoner. Dette er også i stor kontrast til opplevelsen av et storslått landskap fra bergkollenes høydedrag. I stor grad et naturpreget område innslag naturvariasjon, men de mange ledningsnettene som går til Kjelland transformatorstasjon bryter naturpreget nord for Svanevatnet. Ledningsnettene fragmenterer her landskapet og teknisk infrastruktur dominerer i synsfeltet uavhengig av hvor man beveger seg i landskapet.

Påvirkning og konsekvens

Selv om traseen flyttes litt ved Fotlandsvatnet, og kryssingen av vannet blir noe kortere, så vil nytt forslag i all hovedsak krysse delområde på tilsvarende måte som alternativ 1. Traseen blir noen få meter lengre, men legges også litt lavere i terrenget langs vannet. Etter å ha vurdert hver av påvirkningsfaktorene på ny er det ikke funnet grunnlag for å gi annen påvirkningen for noen av dem, sammenlignet med vurderingen av alternativ 1. Tabellen under er lik som for vurderingen av alternativ 1 for hver av påvirkningsfaktorene, men med noen små justeringer i etterfølgende beskrivelse.

Verdi	Påvirkning nytt forslag	Konsekvens
Middels	Synlighet: Forringet («Tiltaket medfører vesentlig økt synlighet i landskapet i nære omgivelser. Tiltakets fjernvirkning er negativ i noen grad i form av skjemmende inngrep og/eller bygde elementer»). Fragmentering: Noe forringet («Tiltaket bryter delvis med landskapssammenhenger. Tiltaket medfører noe forringelse av kvaliteter knyttet til helhet og struktur, og har dårlig lesbarhet»). Skala: Noe forringet («Tiltaket dominerer noe over landskapets skala, og/eller er ikke tilpasset landskapets skala»). Formgivning: Ubetydelig endring («Tiltaket har samme formspråk som førsituasjonen»). Tilhørighet/identitet: Noe forringet («Tiltaket fører til at tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse er noe brutt eller forstyrret»). Området blir direkte påvirket av kraftledningstraseen med 11 master og tilknytningen til eksisterende Kjelland transformatorstasjon. Synlighetskartet viser at 2-8 kraftledningsmaster i teorien vil være synlig fra store deler av området. Fra vestvendte høyereliggende partier vil	Noe konsekvens (-)

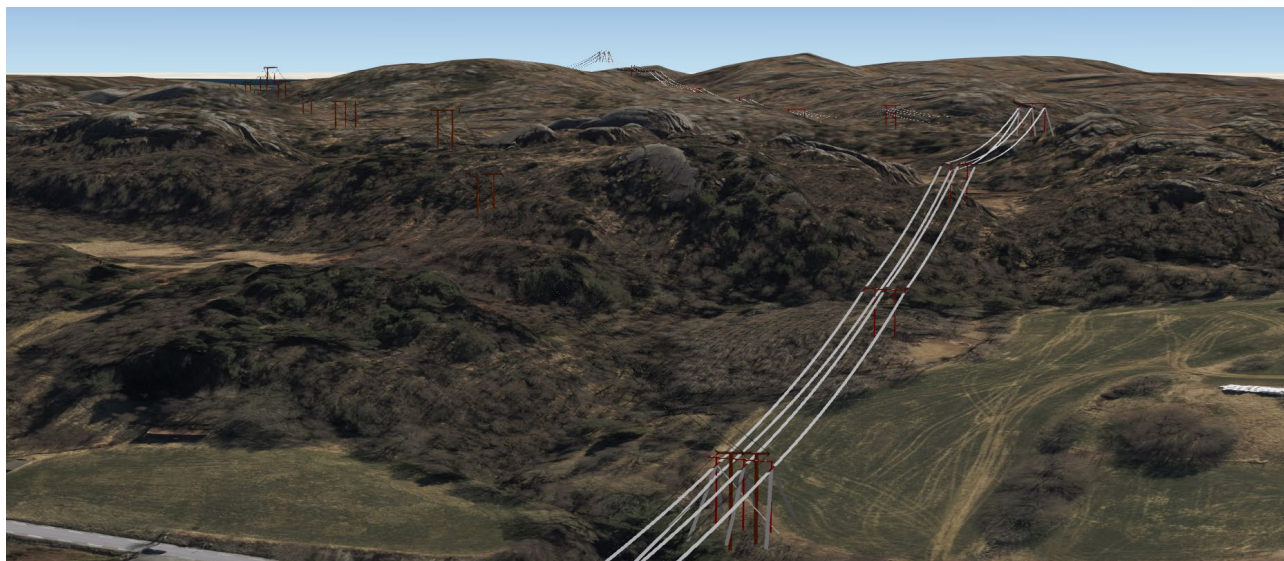

	kraftledningstraseen være synlig i et noe større omfang (9-15 master). Kraftledningen krysser med luftspenn over både Svanevatnet og Fotlandsvatnet, som er distinkte natur- og romdannende elementer som påvirkes negativt av nærvirkning av tiltaket. Mastene og luftledningen vil dominere visuelt og dominere over landskapets skala, og bli særlig framtrедende der de krysser vassdragene. Ved Fotland krysser ledningstraseen over Fotlandsfossen, og de visuelle nærvirkningene vil være store og tiltaket dominere i skala. I den nordlige delen av området er påvirkningen ubetydelig. Samlet vurdering: Noe forringet Forbedret Ubetydelig endring Noe forringet Forringet Sterkt forringet ▲	
--	---	--

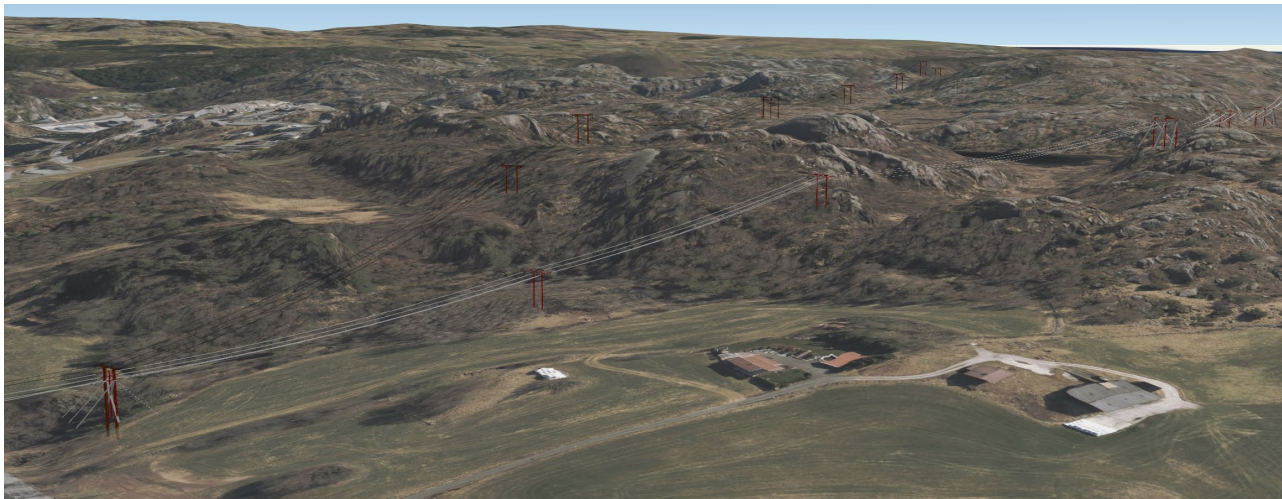
4.1.2 Delområde 5 – Nordra Sundet

Størsteparten av traséen gjennom området er lik i nytt forslag som i alternativ 1. Det gjelder kryssingen av Nordra Sundet, trasé på nordsiden, samt trasé fra sundet og sørover til Ystebrødveien (Fv4286).

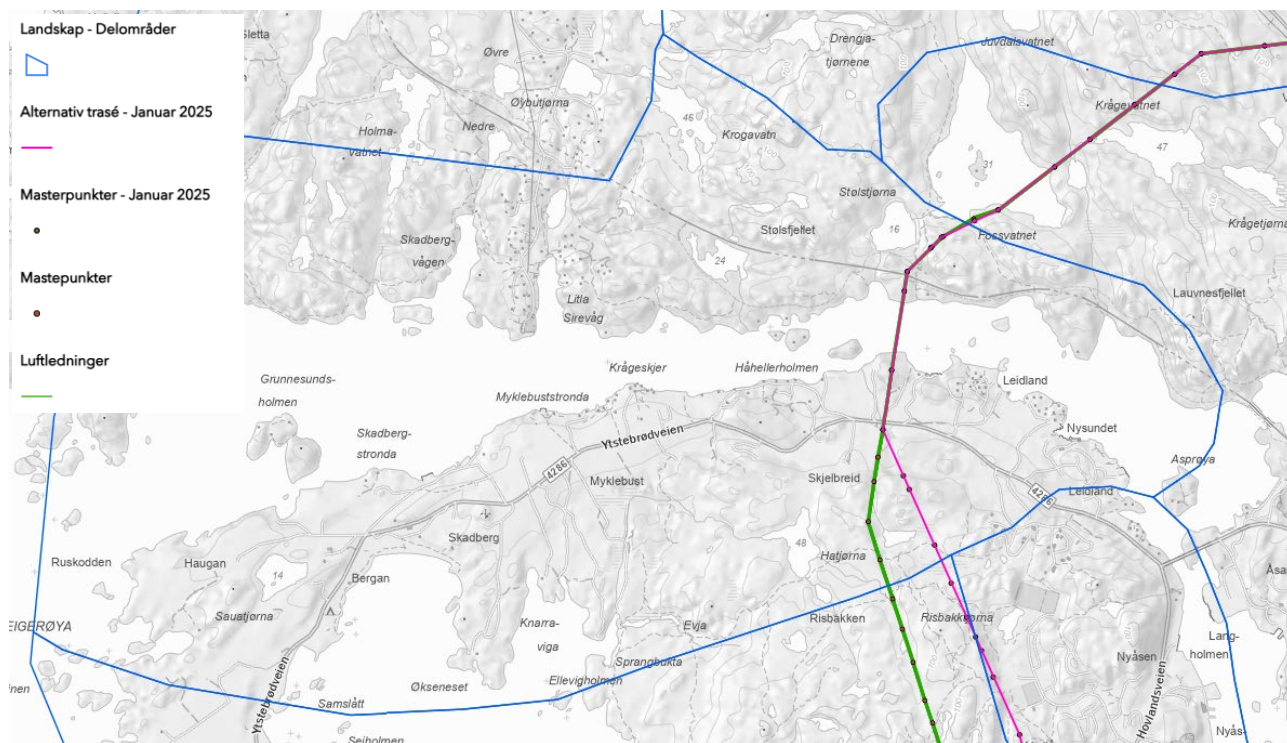
Rett sør for Ystebrødveien (Fv4286) svinger nytt forslag mot sørøst, der alternativ 1 går sør-sørvest og så videre mot Varden, høyeste punkt på Søre Eigerøya. De to alternativene går i ulik trasé i ca. 700 meter innenfor delområdet. Det er kun små forskjeller mellom de to traséene, begge følger omtrent samme høyde, og i samme type terreng. Nytt forslag går litt nærmere bebyggelse i øst, mens tidligere utredet trasé går mer sentralt i det åpne, småkuperte naturlandskapet som utgjør mye av Eigerøya.

Figur 4-2 Modellutsnitt viser stedet der nytt forslag går sørøstover (til venstre i illustrasjonen), mens alternativ 1 (til høyre i illustrasjonen) fortsetter litt lengre sør før den også svinger mot sørøst. Utsnittet er tatt mot sør og viser nordre del av Eigerøya.

Figur 4-3 Modellutsnitt viser stedet der nytt forslag går sørøstover (øverst i illustrasjonen), mens alternativ 1 (nederst) fortsetter litt lengre sør før den også svinger mot sørøst. Utsnittet er tatt mot sørøst og viser nordre del av Eigerøya.

Figur 4-4 Delområde 5 ligger midt i kartet og er definert med blå linje. Trasé for tidligere utredet alternativ er vist som grønn linje, mens trasé for nytt forslag er vist med rosa linje.

Sammendrag av verdivurdering fra hovedutredningen

Beskrivelse av delområde, og detaljert vurdering av verdi kan leses i hovedutredning. Området er gitt stor verdi.

Verdivurderingen er basert på følgende vurdering av verdikriterier:

Verdikriterier	Verdi
Inngrepsgrad	Noe
Naturvariasjon	Middels
Distinkte elementer	Middels
Mangfold	Stor
Særpreg	Middels
Sammenhenger	Middels
Tilhørighet/identitet	Middels
Visuell karakter	Stor

Landskapskarakteren er beskrevet slik: Løsmasseavsetninger gir området særpreg, og spredt løvtrevegetasjon, kulturlandskap og hei bidrar til et variert landskapsbilde i kontrast til nærliggende områder. Det grunnlendte og småkuperte kystområdet har en rekke vik og våger, karakteristiske holmer og øyer som gir et landskap med fine buktninger og god variasjon. Sundet er et fremtredende landskapselement som blikket naturlig dras mot og som gir særpreg. Landskapet har flere og varierte kulturhistoriske elementer som er godt lesbare i landskapet og i god tilstand.

Påvirkning og konsekvens

I beskrivelsen av påvirkningen til alternativ 1 i hovedutredningen går det frem at det er nærvirkningene av tiltaket over Nordra Sundet, som er smalt og med distinkte naturelement, som gir størst påvirkning for delområdet. Det nevnes også landskapsrom langs nordsiden av sundet og i randsonene. Ingen av disse områdene vil påvirkes av endringene nytt forslag utgjør. Det vil være mulig å se forskjell på alternativene fra noen få steder i eller langs sundet, men uten at det burde påvirke det visuelle inntrykket tiltaket gir (antall synlige master eller silhuett mot horisont etc.).

I nærområdet til de to maste-traséene, sørover på Eigerøya, er det lite som skiller alternativene. De går i samme type terreng og med tilsvarende synlighet. Forskjellen er at nytt forslag har noe redusert synlighet fra naturområdene vest på øya, men med tilsvarende økning i synlighet fra øst. Disse endringene vurderes å være ubetydelige for tiltakets samlede påvirkning i delområdet.

Etter å ha vurdert hver av påvirkningsfaktorene på ny er det ikke funnet grunnlag for å endre påvirkningen for noen av dem, sammenlignet med vurderingen av alternativ 1. Det er i all hovedsak forholdene tett på Nordra Sundet som definerer påvirkningen. Tabellen under er dermed lik som for vurderingen av alternativ 1 for hver av påvirkningsfaktorene, og det gjelder også beskrivelsen av påvirkningen før samlet vurdering.

Verdi	Påvirkning nytt forslag	Konsekvens
	<u>Synlighet:</u> Forringet («Tiltaket medfører vesentlig økt synlighet i landskapet i nære omgivelser. Tiltakets fjernvirkning er negativ i noen grad i form av skjemmende inngrep og/eller bygde elementer»). <u>Fragmentering:</u> Noe forringet («Tiltaket bryter delvis med landskapssammenhenger. Tiltaket medfører noe forringelse av kvaliteter knyttet til helhet og struktur, og har dårlig lesbarhet»). <u>Skala:</u> Forringet («Tiltaket dominerer i stor grad, og/eller er i brudd, over landskapets skala»).	Middels konsekvens (--)

Stor	Formgivning: Forringet («Tiltaket mangler bevisst formgivning, farge og/eller materialbruk. Tiltaket bidrar til et monotont eller kaotisk uttrykk»). Tilhørighet/identitet: Noe forringet («Tiltaket fører til at tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse er noe brutt eller forstyrret»). Delområdet blir direkte påvirket av tiltaket med 9 kraftledningsmaster. Det er nærvirkningen av tiltaket ved det smale sundet med distinkte naturelementer, som gir den største påvirkningen i delområdet. Tiltaket vil gå i luftspenn med master plassert nær til sundets bredder. Avstanden mellom mastene er om lag 400 meter, mens bredden på sundet er om lag 265 meter ved krysningspunktet. Mastene med en høyde på 14 meter, og stålmaster mot sundet, med høyde opp mot 25-26 meter, vil bryte med landskapets skala, og luftspennet vil bryte og visuelt forringe viktige naturelementer. Masten på Eigerøysiden står på en framtrædende naturkolle, noe som fremhever masteplasseringen visuelt og bidrar til en dominant fremtreden. Ledningstraseen videre sørover Eigerøya vil ha store visuelle nærvirkninger og kunne forstyrre brukeropplevelsen av landskapet. Selv om randsonene til sundet har andre menneskelige inngrep, er disse av en annen skala og kan også til dels sees på som en del av et kulturmiljø som tillegger verdi. Tiltaket vil forstyrre kulturmiljøets visuelle betydning for delområdets landskapskarakter. Utover kryssingen over sundet går kraftledningstraseen rett sørøst for Stølstjørna. I dette området er det noe teknisk infrastruktur tilknyttet den gamle jernbanen med bl.a. planovergang. Mastene vil uansett være visuelt dominante i dette småkuperte landskapet med store nærvirkninger og kan forstyrre brukeropplevelsen av disse landskapsrommene. Samlet vurdering: Forringet 	
------	---	--

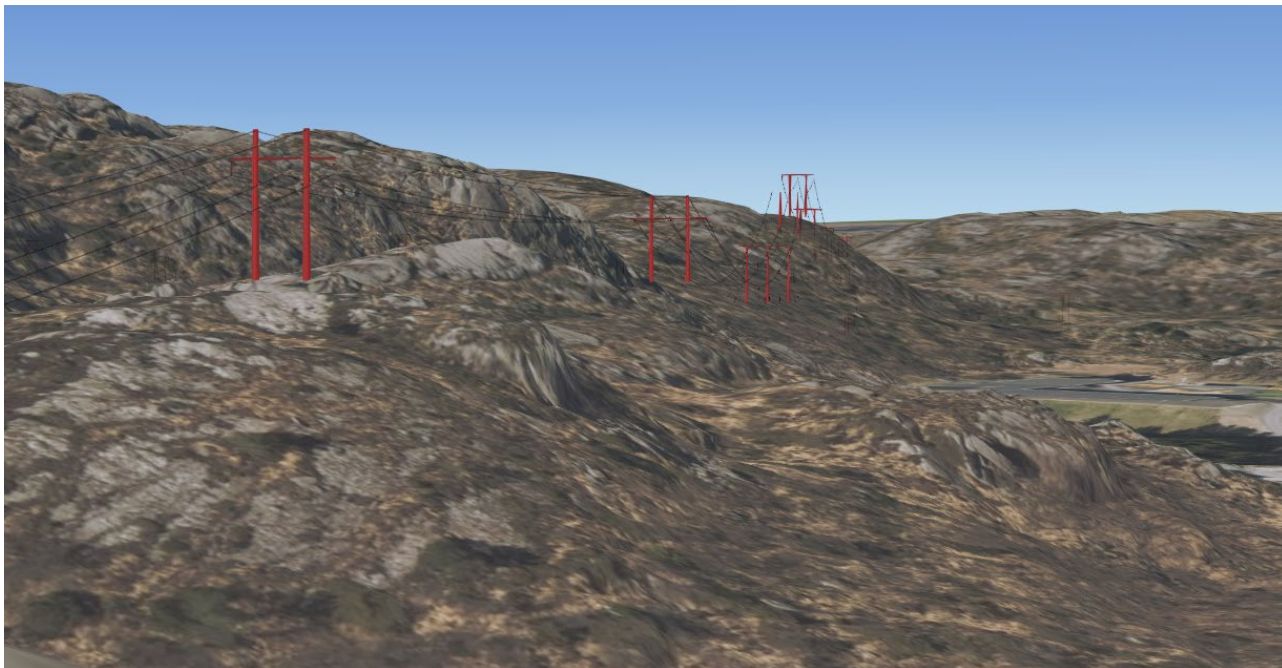
4.1.3 Delområde 7 - Egersund by og Søra Sundet

Delområdet strekker seg nesten i hele tiltakets lengde og inkluderer Egersund sentrum og flere av de største boligområdene nord og sør for sentrum. Det inkluderer også Sundet og østsiden av Eigerøya. Kaupanes transformatorstasjon ligger i delområdet og også de siste ca. 300 meterne av trasé i alternativ 1. Nytt forslag flytter traséen over Eigerøya fra å hovedsakelig gå gjennom delområde 8 i alternativ 1, til å gå langs grensen mellom delområde 7 og 8, men hovedsakelig i delområde 7.

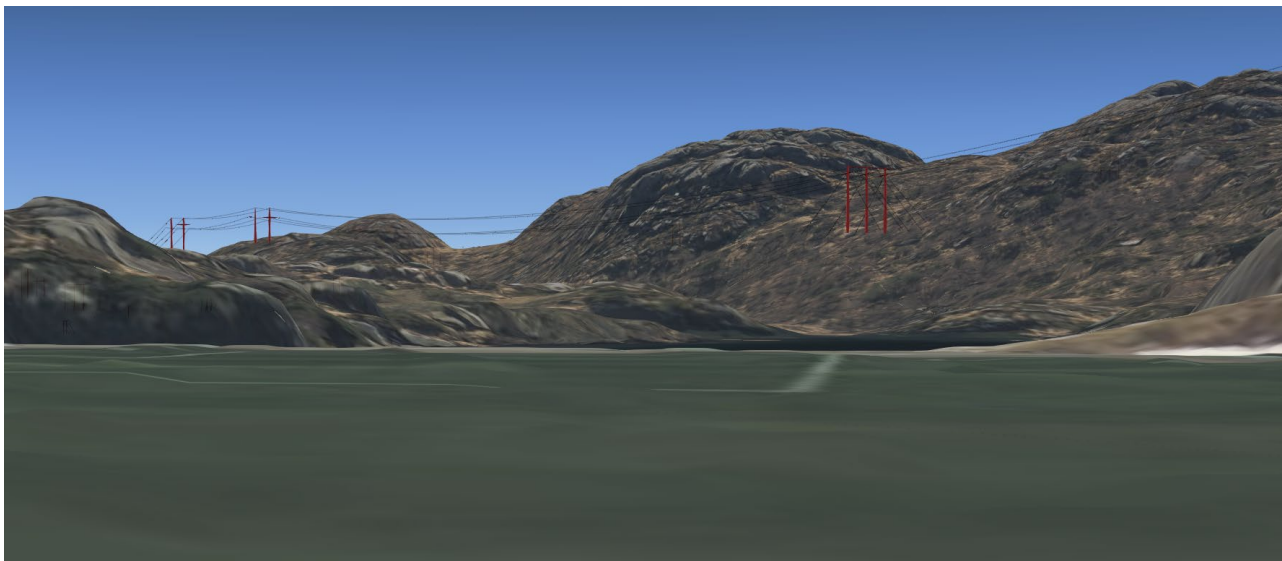
Traséplasseringen i alternativ 1 gav i all hovedsak nærvirkning i delområde 8, mens boligområdene vest i delområde 7, bl.a. ved Vadlåsen, i stor grad var skjermet. Traséen i nytt forslag eksponerer disse områdene i større grad for sikt til en eller flere master. I tillegg til boliger blir skole, barnehager og idrettsanlegg påvirket av nærvirkninger i nytt forslag.

Traséen i nytt forslag ligger lavere i terrenget, og vil dermed visuelt være noe mindre fremtredende og stå mindre i silhuett. Det påvirker synlighet og fjernvirkning for mye av resterende delområde.

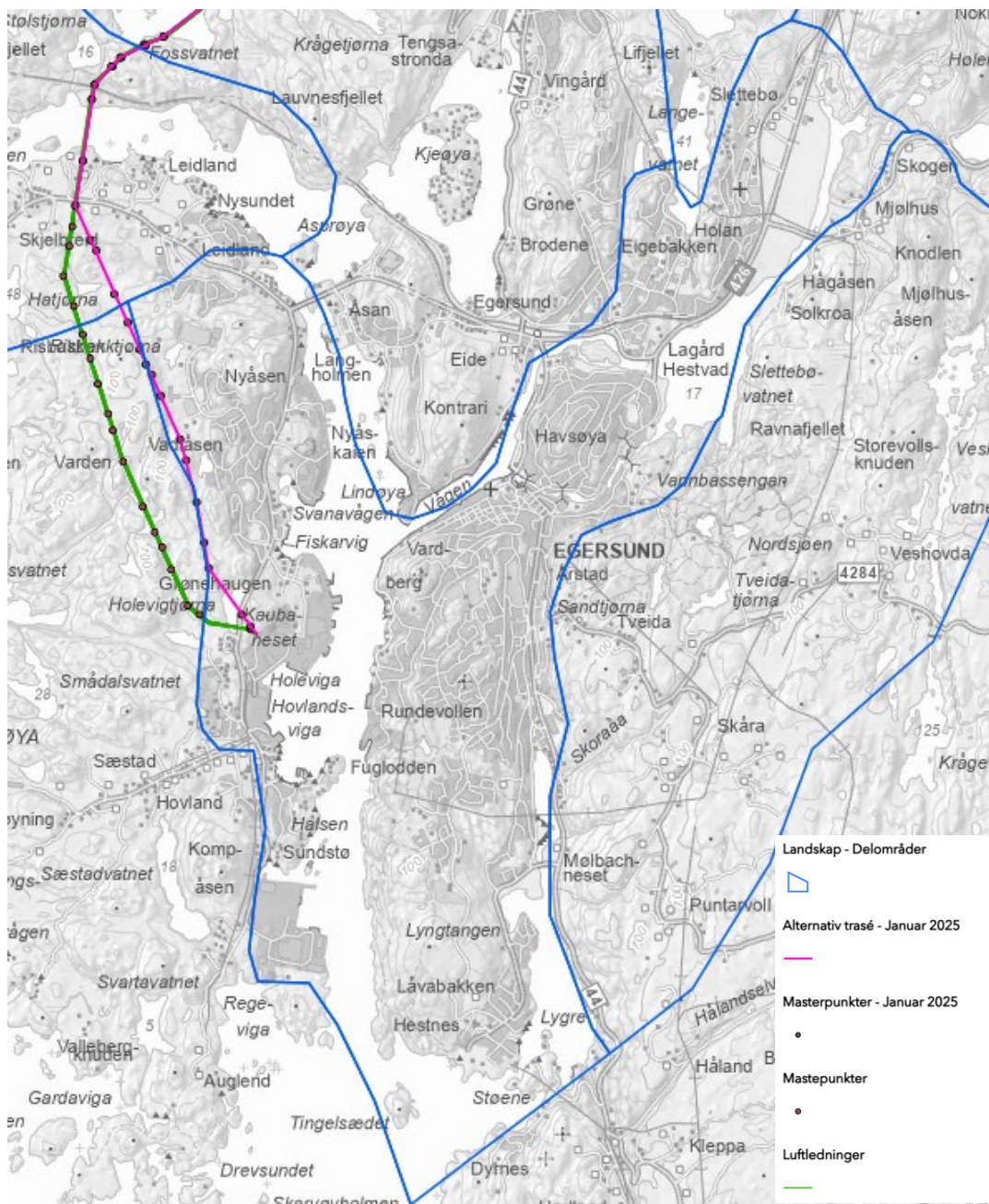
Figur 4-5 Modellutsnitt av nytt traséforslag sett nordover fra Snurrevikfjellet. Dette er et område som får nærvirkninger av det nye forslaget.

Figur 4-6 Modellutsnittet viser nytt traséforslag sett fra idrettsanlegget ved Risbakktjørna, sett mot sør. Dette er et område som får nærvirkninger av det nye forslaget.

Figur 4-7 Modellutsnitt viser nytt traséforslag sett fra Vardberg mot vest. Dette er blant områdene hvor fjernvirkningen gir synlighet til omtrent like mange master, men hvor virkningen likevel blir marginalt redusert som resultat av at traséen ligger noe lavere i terrenget og dermed ikke får synlig silhuett mot horisont.

Figur 4-8 Delområde 7 ligger midt i kartet og er definert med blå linje. Trasé for tidligere utredet alternativ er vist som grønn linje, mens trasé for nytt forslag er vist med rosa linje.

Sammendrag av verdivurdering fra hovedutredningen

Beskrivelse av delområde, og detaljert vurdering av verdi kan leses i hovedutredning. Området er gitt stor verdi.

Verdivurderingen er basert på følgende vurdering av verdikriterier:

Verdikriterier	Verdi
Inngrepsgrad	Noe
Naturvariasjon	Middels
Distinkte elementer	Middels
Mangfold	Noe
Særpreg	Middels
Sammenhenger	Stor
Tilhørighet/identitet	Stor
Visuell karakter	Stor

Landskapskarakteren er beskrevet slik: Egersund skiller seg ut som kystby ved at den ligger svært skjermet til og fortsatt lett tilgjengelig for sjøfarere langs kysten. Bygningsmønsteret i sentrum er sjeldent sammensatt og intakt med stor historisk identitet, særlig gjelder dette den eldste delen av sentrum. Den tett bebygde Havsøya omkranset av Eideåna og Lundeåna er særegent og distinkt. Selv om byen ligger skjermet til fra havet er dette en viktig del av Egersunds karakter og opphav. Vassdraget med sitt utløp i Søra Sundet gir en by hvor vann er et viktig visuelt element, selv om byen ligger skjermet til fra storhavet. Den nære tilgangen fra bysentrum til naturpregede områder er en kvalitet.

Påvirkning og konsekvens

Nytt forslag gir nærvirkninger for en liten del av delområde 7, på vestsiden av Nyåsen, ved Vadlåsen og Snurrevikfjellet. Dette er en negativ endring fra påvirkningen av alternativ 1. I dette nærområdet er det boliger, idrettsanlegg, barnehage og skole, men også mer vegetasjon.

Nytt forslag ligger lavere i terrenget enn alternativ 1, noe som reduserer fjernvirkningene til områder øst i delområdet (øst for Sundet). Det er særlig redusert silhuettvirkning som har positiv effekt for fjernvirkning. Plasseringen av nytt forslag noe ned i terrenget gjør også at nærvirkningene begrenses av vegetasjon og terreng som bakgrunn. Det er samtidig også steder der en eller flere master vil stå som silhuett fra nært hold, eller der lengre del av traséen vil være synlig og derav dominerende.

Etter å ha vurdert hver av påvirkningsfaktorene på ny er de alle satt med samme påvirkningsgrad som i vurdering av alternativ 1. Nærvirkning på Vadlåsen og Snurrevikfjellet er ikke vurdert tilstrekkelig til å alene øke påvirkningen av synlighet eller skala til «forringet». Samtidig balanseres økt påvirkning i nærområder på Eigerøya av at flere områder med fjernvirkning får redusert påvirkning som resultat av nytt forslags lavere plassering i terrenget, uten silhuettvirkning. Sistnevnte områder med fjernvirkning er også i større grad fremhevet som grunnlag for verdisetting til delområdet.

Selv om hver av påvirkningsfaktorene er likt som for alternativ 1, og også samlet påvirkning, så er pilen på skyvelinjalen flyttet litt høyere på «noe forringet». Årsaken er at de negative virkninger for den mindre delen av delområdet som får nærvirkninger, ikke helt vurderes å oppveies av forbedringer for fjernvirkningene. Det vil likevel ikke påvirke konsekvensgraden, som blir «noe konsekvens» som for alternativ 1. Tabellen under er altså lik som alternativ 1 for hver av påvirkningsfaktorene, men beskrivelsen er endret og pilen flyttet noe til høyre på skyvelinjalene. Konsekvensen er lik som for alternativ 1.

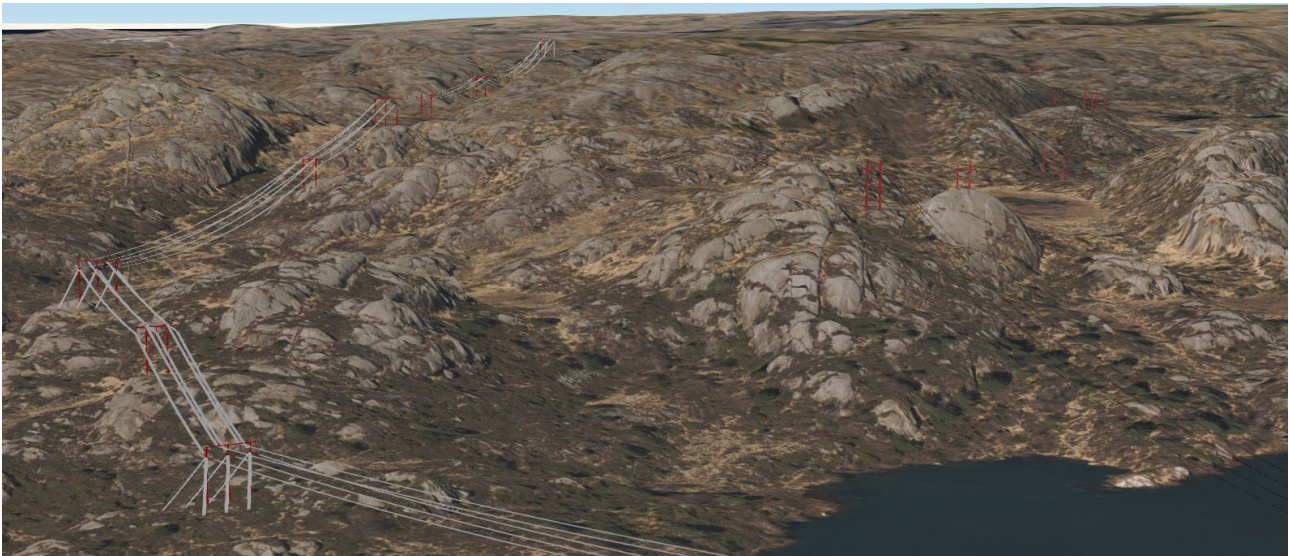
Verdi	Påvirkning nytt forslag	Konsekvens
Stor	<u>Synlighet:</u> Noe forringet («Tiltaket medfører noe økt synlighet i brudd med tiltakets nære omgivelser» Tiltakets fjernvirkning er liten eller ikke påvirket). <u>Fragmentering:</u> Noe forringet («Tiltaket bryter delvis med landskapssammenhenger. Tiltaket medfører noe forringelse av kvaliteter knyttet til helhet og struktur, og har dårlig lesbarhet»). <u>Skala:</u> Noe forringet («Tiltaket dominerer noe over landskapets skala, og/eller er ikke tilpasset landskapets skala»). <u>Formgivning:</u> Ubetydelig endring («Tiltaket har samme formspråk som førsituasjonen»). <u>Tilhørighet/identitet:</u> Noe forringet («tiltaket fører til at tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse er noe brutt eller forstyrret»). Delområdet blir direkte påvirket av traséen over en strekning på ca. 2 km, med 10 master. Traséen går inn i området rett vest for Risbakktjørna og ligger i all hovedsak i området, forbi Vadlåsen, Snurrevikfjellet og Holveigtjørna, frem til transformatorstasjonen på Kaupanes. Langs traséen vil det være negative nærvirkninger. Traséen kommer tett på Vadlåsen og de etablerte boligene der, samt på skole og barnehage. Her vil tiltaket være forringende for kvaliteter i området, i noen grad være dominerende og delvis bryte med landskapssammenhengende. Fra enkelte nærområder vil traséen stå i silhuett mot horisonten. Traséen ligger noe ned i terrenget, og delvis i områder med vegetasjon, noe som gjør at påvirkningen reduseres. Planlagt transformatorstasjon ved Kaupanes ligger i et område som er sterkt preget av industriareal og infrastruktur, og både nærvirkningen og fjernvirkningen vil være mindre enn ved det naturpregede landskapet på Eigerøya for øvrig. Fra Egersund sentrum vil tiltaket i mindre grad være synlig grunnet de overordnede landformene som har en skjermende effekt. Fra Kråkefjellet på Havsøya og fra utsiktspunktet Vardberg vil flere av kraftledningsmastene være synlige, da særlig den delen av traséen som går over Eigerøya frem til transformatorstasjonen på Kaupanes, men mastene og ledningen ligger i dette alternativet lavt nok i terrenget til å ikke bryte silhuetten og horisontlinjen. Siden det også er delvis vegetasjon rundt traséen så vil traséen være lite iøynefallende i et landskap som fra før har mange menneskeskapte elementer. Ved Hestnes sør i delområdet er landskapet naturpreget, og for de vestvendte delene av dette landskapet vil tiltaket ha en viss fjernvirkning, selv om den	Noe konsekvens (-)

	naturlige utsynsretningen herfra er mer mot horisonten i sør enn mot Eigerøyas silhuett. Plasseringen for Kaupanes transformatorstasjon ligger i et allerede industripreget området, og er i stor grad i henhold til vedtatt reguleringsplan om utvidet industriformål på Kaupanes (nullalternativet). Plasseringen av tomten avviker noe fra de regulerte formålene, men ikke i en så stor grad at det vil ha betydning for påvirkningen. Samlet vurdering: Noe forringet 	
--	--	--

4.1.4 Delområde 8 - Søre Eigerøya

Hele traséen gjennom området er endret i nytt forslag fra alternativ 1. Traséen flyttes ca. 300 meter mot øst. Den er da i stor grad utenfor delområdet, men går i ca. 1,3 km tett på grensen mellom delområdene 7 og 8. Nytt forslag ligger stort sett lavere i terrenget enn tidligere utredet alternativ, og de fleste mastene har mastetoppen lavere enn det kuperte heilandskapet som dekker mye av delområde 8. Trasé i alternativ 1 går gjennom den høyeste delen av dette kuperte heilandskapet, tett på områdets høyeste punkt, Varden (med 131 moh).

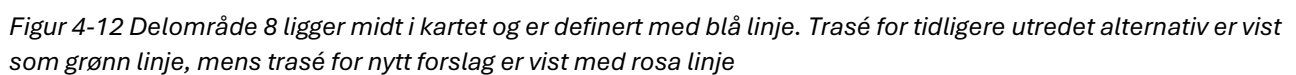
Figur 4-9 Modellutsnitt viser de to traséene sett mot nord fra Holvigjtjørna, rett ved Kaupanes transformatorstasjon. Til venstre i bildet (med grå ledninger) er tidligere utredet alternativ, mens trasé til høyre (sort ledning) er nytt forslag.

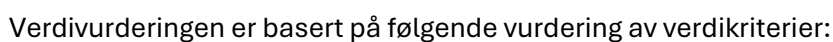
Figur 4-10 Modellutsnitt viser sikt mot øst-sør-øst fra Varden (131 moh.). Tvers gjennom området krysser tidligere utredet traséalternativ. Ca. midt i bildet viser også en mast av nytt forslag, så vidt synlig mot fjorden.

Figur 4-11 Modellutsnitt viser sikt mot sør-øst fra fjellknaus over Skjelbreid. På tvers av bildet går tidligere utredet traséalternativ (alternativ 1) med grå kabler. Øverst og til venstre syner nytt forslag med sorte kabler.

Beskrivelse av delområde, og detaljert vurdering av verdi kan leses i hovedutredning. Området er gitt stor verdi.

Verdikriterier	Verdi
Inngrepsgrad	Stor
Naturvariasjon	Middels
Distinkte elementer	Stor

Mangfold	Noe
Særpreg	Stor
Sammenhenger	Stor
Tilhørighet/identitet	Middels
Visuell karakter	Stor

Landskapskarakteren er beskrevet slik: Lokale terrengvariasjoner skaper en spennende kontrast i synsvidden, og det til dels urørte preget som Søre Eigerøya har med sin kystlynghei og flere mindre vann står i stor kontrast til Egersund by som ligger rett innenfor. Uavhengig av de lokale terrengforholdene har man stort sett utsyn til havet i en eller annen retning da Eigerøya er omgitt av hav og vann på alle kanter.

Påvirkning og konsekvens

Nytt forslag gir en forbedring i tiltakets virkning for delområdet sammenlignet med tidligere utredet alternativ. Traséen i nytt forslag går utenfor, eller i delområdets randsone. Det har også stor betydning at nytt forslag følger en trasé som går lavere gjennom terrenget enn alternativ 1. Mastene vil derfor i mindre grad bryte silhuetten mot horisonten. Det blir også mindre fjernvirkninger vestover i delområdet, både på Søre Eigerøya og videre over Lundarviga.

Nordøst i delområdet gir nytt forslag også redusert synligheten, men her går begge alternativene i samme terreng høyde, noe som gir uendret fjernvirkning.

Etter å ha vurdert hver av påvirkningsfaktorene på ny er flere av disse endret til en lavere påvirkning for nytt forslag, sammenlignet med alternativ 1. Alle påvirkningsfaktorene, og samlet påvirkning, er nå «noe forringet», konsekvensgrad er «noe konsekvens».

Verdi	Påvirkning nytt forslag	Konsekvens
Stor	<u>Synlighet:</u> Noe forringet («Tiltaket medfører noe økt synlighet i brudd med tiltakets nære omgivelser. Tiltakets fjernvirkning er liten eller ikke påvirket»). <u>Fragmentering:</u> Noe forringet («Tiltaket bryter delvis med landskapssammenhenger. Tiltaket medfører noe forringelse av kvaliteter knyttet til helhet og struktur, og har dårlig lesbarhet»). <u>Skala:</u> Noe forringet («Tiltaket dominerer noe over landskapets skala, og/eller er ikke tilpasset landskapets skala»). <u>Formgivning:</u> Noe forringet («Tiltaket gir et ubalansert inntrykk. Tiltaket bidrar til et monotont og uryddig uttrykk»). <u>Tilhørighet/identitet:</u> Noe forringet («Tiltaket fører til at tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse er noe brutt eller forstyrret»). Delområdet blir direkte påvirket av tiltaket med 3 master. Et mindre antall master (2-8 stk.) vil være synlig fra noen høyereliggende steder, men det er store sammenhengende områder hvor tiltaket ikke er synlig fordi traseen delvis følger en naturlig forsenkning i terrenget. Tiltaket er ikke synlig fra Lundarvigas østside, men noen få master nord i delområdet er synlig fra enkelte steder på vestsiden. Den viktige silhuetten av Søre Eigerøya vil ikke brytes av tiltaket fra denne delen av delområdet.	Noe konsekvens (-)

	Nærvirkningen vil være størst for området nær traseen hvor tiltaket vil dominere og bryte det sammenhengende urørtpregede naturlandskapet. Dette gjelder områder helt nord og nordøst i delområdet, samt langs grensen til delområde 7. Områdets høyeste punkt, Varden (131 moh.), vil ha sikt til flere master, men avstand og retning til disse gjør at det ikke er med nærvirkninger eller dominerende effekt. Fra vestsiden av Eigerøya vil tiltaket bli lite til ikke synlig og området blir ikke påvirket av tiltaket i stor grad. Samlet vurdering: Noe forringet 	
--	--	--

4.2 Avbøtende tiltak

Det vises til hovedutredningen for vurdering av avbøtende tiltak (kapittel 6.7 og 6.8). Disse er uendret for vurderingene av nytt forslag.

4.3 Midlertidige virkninger

Det vises til hovedutredningen for vurdering av midlertidige virkninger (kapittel 6.3). Disse er uendret for vurderingene av nytt forslag.

4.4 Samlet konsekvens for tema landskap og sammenligning med omsøkt tiltak

Tabellen under gir en vurdering av samlet konsekvensgrad for alternativ 1 (fra hovedutredningen) og alternativ 4. Alternativ 4 består av nytt forslag over Fotlandsvatnet og over Eigerøya, men sammenfaller med Alternativ 1 på resten av traséen. Alternativ 2 og 3 fra hovedutredningen er ikke tatt med da det etter ferdigstilling av hovedutredningen kun er vurdert luftspenn som aktuell kryssing av Nordra Sundet.

Oversikten viser at alternativ 4 samlet fremstår med noe lavere konsekvens enn alternativ 1, og derfor rangeres marginalt høyere.

Delområder	Alt. 0	Alt 1 luftspenn	Alt 4 (Nytt forslag/Alt1)
Delområde 1	0	0	0
Delområde 2	0	-	-
Delområde 3	0	-	-
Delområde 4	0	0	0
Delområde 5	0	--	--
Delområde 6	0	--	--
Delområde 7	0	-	-
Delområde 8	0	--	-
Delområde 9	0	0	0
Samlet vurdering	Ubetydelig konsekvens	Middels negativ konsekvens	Middels negativ konsekvens
Avveininger – Begrunne høy/lav vektlegging av enkelte delområder	Delområdet 4 og 9 ligger i ytterkanten av influenssonen og i en avstand som bare gir små fjernvirkninger. Konsekvensen har som følger blitt ubetydelig, og delområdene blir vektlagt noe lavere enn delområdene hvor nærvirkningene er store. For de delområdene som er vurdert til å ha stor verdi og som fysisk berøres av tiltaket, er de lokale nærvirkningene sentrale for delområdetets totale påvirkning, selv om det bare er en mindre del av delområdet som opplever nærvirkningen.		
Begrunnelse for samlet konsekvensgrad	Det gjøres ingen tiltak og derfor ingen positiv eller negativ konsekvens for landskap.	Fordelingen av konsekvensgrad for delområdene er hhv. tre med ubetydelig(0), tre med noe (-) og tre med middels (--). Selv om man vektlegger delområdene med betydelig konsekvens fremfor delområdene med ubetydelig, vil det ikke gi utslag	Fordelingen av konsekvensgrad for delområdene er hhv. tre med ubetydelig(0), fire med noe (-) og to med middels (--). Selv om man vektlegger delområdene med betydelig konsekvens fremfor delområdene med ubetydelig, vil det ikke gi utslag nok til å gi høyere samlet konsekvens. For å gi høyere

		nok til å gi høyere samlet konsekvens. For å gi høyere konsekvensgrad enn middels negativ konsekvens må det være en overvekt av delområder med konsekvensgrad betydelig, samt flere delområder med konsekvensgrad alvorlig (---). Det er ikke tilfellet her, så rett konsekvens er da middels negativ konsekvens.	konsekvensgrad enn middels negativ konsekvens må det være en overvekt av delområder med konsekvensgrad betydelig, samt flere delområder med konsekvensgrad alvorlig (---). Det er ikke tilfellet her. For å kunne gi noe negativ konsekvens som samlet konsekvensgrad kan maks ett av delområdene bli gitt konsekvensgrad middels (--). Det er ikke tilfellet her, så korrekt samlet konsekvensgrad blir da middels negativ konsekvens.
Rangering	1	3	2
Begrunnelser for rangering	0-alternativet, ingen kraftledning, rangeres som det beste alternativet	Alternativ 1 har en mer synlig og visuelt skjemmende trasé over Eigerøya som har en del negative fjernvirkninger som unngås/reduseres i Nytt forslag/Alt1	Nytt forslag/Alt1 vurderes samlet sett litt bedre enn alternativ 1 grunnet noe lavere synlighet og fjernvirkning i delområde 8.

4.5 Vurdering av usikkerhet

Det vises til hovedutredningen for vurdering av usikkerhet (kapittel 6.5). Denne er uendret for vurderingen av nytt alternativ.

5 Referanser

Miljødirektoratet. (2023, September 1). *Håndbok M-1941, Konsekvensutredning av klima og miljø.*

Retrieved from Miljødirektoratet:

<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/arealplanlegging/konsekvensutredninger/>

Multiconsult AS. (2023). *Konsekvensutredning landskap, ny strømforsyning Eigerøy.*